

mató
 tòngòni
 wè da wán gaamán ~~ku~~ bi dè
 wè sò tu
 Hèn wè da án tá paf mujèémfi
 wè sò tu
 Na hèn wè da hèn a gó a wan óto wómi
 tuútuu
 táki da hèn táa: Wè, án tá paf mujèémfi
 tuútuu
 É éi hèn ~~mujèé~~ mujèè paf wán mujèémfi
 Wè sò
 Nòò hèn dí óto ómi paf wán wómími
 tuútuu
 É dé tu mifi ó toóu
 wè sò tu
 wè da a F táki: Aáí . Wè, dí soní án ógi
 wè sò
 Na hèn de ~~múxí~~ mbéi wán paamúsi
 tuútuu
 Hèn dí wómi paf wán = dí gaamá paf wán mujèémfi
 Wè sò
 Wè hèn dí ómi paf wán wómími
 Wè sò tu
 Téé de tá bígi téé, na hèn wè dí mujèè tá mbéi dí toóbi ku hèn tata fu a toóu
 tuútuu
 Hèn wè da dí ómi = dí mujèè toóu ku dí ómi
 Wè sò
 Ma dí gaamá án bi kê
 Ná tuú seéi
 Biká a fèndi táa: dí ómími fu dí ótowan nòò pená sèmbè
 Wè sò tu
 De pená
 Tuútuu
 Na hèn wè da án bi kê
 tuútuu
 Na hèn de toóu sò
 Wè sò tu
 Hèn de dè téé wán dáka hèn de gó a mátu, ~~gi~~ gó wáka
 Naa dè a dè gbóló
 Hèn wè de ~~sindó~~ sindó bódò
 Wè sò
 De sindó téé wán písi
 Tuútuu
 nòò hèn wè dí ómími kaf a duumí
 Wè sò
 Na hèn a butá hédi a dí mujèè fútu liba
 Tuútuu
 Téé wán písi hèn di sí wan akulí kóunu tá kó = wán akulí ~~g~~ gaamá
 Wè sò
 Na hèn a táki táa: Wè, mujèè, mi ó tjá í gó
 Naadè a dè gbóló
 Na hèn a táki: Aáí. Hèn a é sáka dí ómi é hédi
 Wè sò tu
 Butá a goón naadè
 tuútuu
 Nòò hèn de gó
 Wè sò
 De nángó téé fá alóngi
 Tuútuu

Hên dí wómi kó wéki
Wè sô
A kó sí taa hên wawán ~~xi~~ tódò bi dè a ~~xi~~ dí mátu
Wè sô tu
Hên a wáka téé a tooná gó na hên tata
tuútuu
A táki dá hên tata taa: Dá mí wán sípi ku sípima
tuú
Hên a dá hên sípi, hên de láí ~~xi~~ bóto téé a kabá
tuútuu
Hên de gó
Wè sô
Nángó téé de dóu a dí kòndè. Hên a bigí sùti kand
tuútuu
Sùti téé kuma sô nòdò
Wè sô tu
Hên wè da dí ómi án bi sáí táki taa: Dí mánu u dí mujèè hên tá kó de
Na tuú seépi
Ma da dí ~~xi~~ mujèè há a ~~xi~~ sábi
Wè sô
Hên a mbéi wán búka ku déé matoósi u dí sípi
Wè sô tu
Hên a táki dá hên taa: Mbéi a fufúu dí andélu u dí ómi fínga
Tuú
Tjá kó dá hên
Wè ~~xi~~ sô tu
Hên wè dí ómi kó a téla
tuú
Hên a táki dá dí akulí kóunu
wè sô
Táki taa: A kó téi dí mujèè fu hên
Naadè ~~xi~~ a dè gbóló
Hên dí akulí gaamá táki taa: Wè éí í kó téi dí mujèè fu í ~~xi~~ nòdò i mbéi u
fèti ku ufáangi
tuútuu
Hên de fèti téé na hên wè a sí táki taa dí mífi ó = a ó wíni hên gbóló
Naadè a dè gbóló
Hên wè da án fa
tuútuu
Hên a táki taa: Mbéi u tapá dí fèti
Wè sô tu
Hên a gó hên a táki dá dí mujèè taa: lúku i mánu kó téki i
Naadè a dè gbóló
fu un gó, láí soní ~~xi~~ mbéi un gó
tuútuu
Biká dí wán ógi dí i sí i dú ku mí akí, nòdò hên seéi ju ó du ku dí ómi
Naadè a dè gbóló
Dí wán ógi dí i dú ku dí ómi, ~~xi~~ nòdò hên seéi ju ó tooná dú ku mí
tuútuu
Nòdò ju láí maándam nòdò ju gó
Wè sô
Hên da sô mujèè ~~xi~~ bi dú ku mánu a fèsi té kaa
tuútuu
Dí óto kabá

mi nján kaa
 dí júu u bi fan dóu kaa
 mi kê fu i kiiá mi mánu (mánu)
 a á ó kó tidé
 wán óto dáka a ó kó
 a fiká a fóto
 mi án sa nján mē túu
 mi án nján ~~yázi~~ yéti
 a hánsu
 dí alísi wójo hánsu
 de poólo (F: prodo) show off, parade, proud
 i músu hói ên búnu
 límbo, súndju
 dí sondí dí u ó nján nòò hèn mi ó nján tu
 i sa nján me?
 é i kê alísi
 gaidé, pampía, gaas, sipéi, kasòò, fóu,
 mi án sá andí dūe mbéi an kó
 tía, i a mánu ~~ázi~~ nòò?
 é i á a mánu mǐ ó kó pídí i.
 ún mánu f' i?
 na ún sē i a mánu?
 ná sē i a mánu (??)
 tía, é mi ó kó pídí i, yu ó kê mi.
 wán máti u mi dá mi ên mi tjá kó akí
 mi dèè ên báka
 gaán tángi f' i, je, u dé sondí f' léi mi
 i dē léti akí?
~~ámáxi~~ tooná sô
 a ó mandá mi kó mǐò
 mi ó téi hía
 andí de ó du?
 de ó wéli wán ósu ~~tiex~~ tidé, amanjá
 a án bi kabá fu a kó
 andí i tá du?
 mi ó kê ên kó
 mi ó téi ên tjá kó akí
~~ázi~~ pikí pikí mi tá léi
 mi kó dá i u wéki sô (gaán tangi f' i)
 i gaándi fu mi
 mi ku kapitén majóo kó akí
 íside
 sisa mánu = baáa mujèè = swági
 andí mi ó kó dú?
 té i kó kx kaa, i ó jéi sundí mi kái
 i sondí mi kái, mi lóbi i.
 ún fa i táki?
 mi táki di mi lóbi i kaa
 wè, mi lóbi i tu
 mi (u) mēni i, jé, tía mi ku í u dē f' mánu ku mujèè

mi ójò (édi) biá
 mi á o bebé m̀ò̀
 éi mi o bebé m̀ò̀ mi o d̀ò̀ng̀ò
 p̀l̀ò̀to f̀ìng̀a pointing finger
 p̀ìk̀i f̀ìng̀a b̀á̀nd̀j̀a third finger (next to little finger, lit'ly)
~~k̀è̀k̀è u máu~~ k̀è̀k̀è u máu wrist
 agó u máu elbow
 a tá seeká páu f' a mbéi ósu (seeká = F: sreka make ready, prepare)
 tj' èn mbéi k̀è̀ǹf̀s̀è
 a án sumèè s̀ú̀t̀i (alt: sumèèi)
 alá sò a tá d̀è
 f̀ò̀n alísi
 matjáo
 paátu, tati, tántu
 b a k̀ò̀t̀ò, k̀é̀nd̀i
 tánda, ~~wif~~ uwli, kinf, asákpáa (or: aságbáa), agbá, tutú, gangáa
 halakwákwa, atabasi, pukusú, f̀ò̀u a ỳé̀s̀i
 duumúndu o, sò i seéipi o (duumf)
 a m̀ò̀ taku m̀ò̀ saánan
 mi á o njan hía soótu mbéti
 undáka di i o kó ?
 mi k̀è̀ tán m̀ò̀ l̀ó̀ng̀i akí, biká mi l̀ò̀b̀i d̀í k̀ò̀nd̀è
 s̀è̀b̀èn ỳá̀a
 balá, bája
 u míti? aái, tatá, u miti.
 bóima f' i
 sò a d̀è gbóló, baáa
 ambè
 kiiá (kweki)
 kambósa

sembè d̀è a wowójo m̀ò̀
 apèèsina
 unfa u wéki alá? mi wéki bunu, mi wéki taánga, u wéki sò, je
 kapitén go a baka sé, a o ~~imáa~~ tooná
 a sápatè nòò a woóko
 bai d̀í wósu
 fa andí mbéi i ~~wif~~ á abi?
 de tá bía, ~~p̀è̀~~ pèè (NB: pèè)
 a d̀è ku b̀è̀è --- ambè d̀è èn?
 peká = fasten (F: fási)
 m' è sá kumútu
 fáka án saápu
 líma d̀è tá saápu fáka (= file)
 pipí, bombó
 báta, kúja
 kó gó ku mi ká mi nángó
 mi fán ku i te mi wéi
 kóbógóa ~~wk~~ wenke
 dí sondí akí wáiti
 mi o tjubí d̀í búku
 kandá
 a tá mbéi s̀é̀ǹt̀e
 te mi sikífi èn sò nòò a m̀ò̀ bunu da mi
 mi á o ~~ixem~~ léi èn búnu fa mi k̀è̀
 pikí mujèèmi 9-10
 koyó mujèèmi 13- 15 jongu mujèè 18 - 20
 úmeni jáa a ábi
 akí ná wán hójo soní (cf: kódo)

túutúu súti pói
 sutúu ku táfa
 anduwé (??)
 basòò
 taku-mbèti (lit: bad animal= tiger)
 beèi (spectacles)
 kaábita (?) goat
 zúntu ku ---
 wán fo yáí lóngi di mi báí ên
 m' é sí de akí wán dáká
 sisé (scissors)
 dí bô ku dí ~~piwá~~ ^{piwá} go a húkj, súti fisi
 te wán sembe dede u o boóku dede búka fu ên
 mi o tá léi ~~mbéti~~ nômòò
 gbúfu = buffalo
 zaun
 un fá í tá láfu da mi sô?
 ná wán soní
 a bi tja mi go a pê (m bi go a pê) te mi kó
 adíngó (4 sarasara)
 kòkò, kòkòfuma
 kulé
 te wán páu kaf, i mujèè musu báí da i
 a o ninga a páu akí
 ku fisi u njan njanjaj, ku gbamba ...
 a ó beèi dí wíi da i tu
 u o go munjá
 tumá (take...!) tumá ên
 enki ta kabá, a á ó kaba'
 asobítoto
 é i o buujá (loiter, linger)
 búja = fight, quarrel
 pijéna, de o ~~kuwá~~ túè
 manungú (?4 waterbreuk??)
 a wáta nási, u o sún
 íbi wán ~~mbéti~~ ndéti ni nángó duumí
 báisiki
 kándi = lie down
 pálá páá
 abokíki (F: tigrí) tickle
 u wéki wánsé wánsé
 a ta dá mi hedi bíá, me sa bebé kakáo
 wènwè fly
 tjátja gravel
 baáka, géli, mbè, guún, báaum gunzí, wéti,
~~ku~~ kabina na wesi o, hesi hesi o
 fuká be timid, bashful
 de ta du édi wáí (wáí: be happy, pleased)
 hunja 4x = Sp: uffá
 wójo kòkò puúma eyebrow, lid, lash??
 gadu- maáka (fingerprints etc)
 buúu- pási vein
 fa m fan ku i de i á ta yéi sondi; i musu butá(méni) pakseéi a i seéipi
 mi ta butá méni a dí sondí mi ku i bi fan
 mi ta ~~kámbéti~~ kondá sondí
 a tjòkò i, digi baáku
 di sèmbé fu akí ~~íx~~ fèèè